

UCHWAŁA Nr 34 RADY MINISTRÓW

z dnia 28 stycznia 1969 r.

w sprawie gospodarki finansowej przedsiębiorstw gospodarki komunalnej.

Na podstawie art. 9 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 18, poz. 111) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

1. Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Przepisy uchwały dotyczą podporządkowanych radom narodowym przedsiębiorstw gospodarki komunalnej, zwanych w dalszym ciągu uchwałą „przedsiębiorstwami”.

2. Przepisy uchwały nie dotyczą przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego, o których mowa w uchwale nr 280 Rady Ministrów z dnia 28 października 1965 r. w sprawie zasad gospodarki finansowej państwowych przedsiębiorstw przemysłu terenowego i wykonawstwa inwestycyjnego objętych planowaniem terenowym (Monitor Polski Nr 61, poz. 320), oraz nie dotyczą zarządów budynków mieszkalnych, o których mowa w uchwale nr 33 Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1969 r. w sprawie gospodarki finansowej zarządów budynków mieszkalnych rad narodowych (Monitor Polski Nr 6, poz. 58).

2. Podział zysku.

§ 2. 1. Zysk przedsiębiorstwa dzieli się na:

- 1) wpłatę do budżetu terenowego,
- 2) odpisy na fundusz zakładowy,
- 3) odpisy na fundusz rezerwowy,
- 4) odpisy na fundusz rozwoju.

2. Przed dokonaniem podziału zysk osiągnięty w roku obrachunkowym z całokształtu działalności przedsiębiorstwa podlega weryfikacji w trybie przepisów w sprawie rewizji finansowo-księgowej państwowych jednostek organizacyjnych w celu wyłączenia:

- 1) zysku niezależnego od działalności przedsiębiorstwa,
- 2) zysku nieprawidłowego.

3. Za zysk niezależny od działalności przedsiębiorstwa uważa się zysk osiągnięty m. in. w wyniku urzędowych zmian cen, taryf i plac, stawek amortyzacyjnych, ubezpieczeniowych, podatkowych, zmian metodologicznych i organizacyjnych.

4. Za nieprawidłowy uważa się zysk osiągnięty przez przedsiębiorstwo w sposób naruszający interes społeczny lub obowiązujące przepisy, a w szczególności wskutek stosowania niewłaściwych cen i taryf, pogorszenia jakości produkcji lub usług w stosunku do obowiązujących norm, standardów lub receptur, niewykonania planowych remontów bieżących środków trwałych lub niedokonania obowiązujących odpisów na fundusz remontów bieżących, nieuzasadnionego obniżenia nakładów na bezpieczeństwo i higienę pracy, realizacji ponadplanowej produkcji lub usług wysokorentownych przy nieuzasadnionym zmniejszeniu produkcji lub usług niskorentownych, określonych w planach wielkością zadań i wzajemną proporcją tych wyrobów i usług, ujmowania w fakturach nie wykonanych robót, niedokonywania prawidłowych odpisów amortyzacyjnych.

5. Minister Gospodarki Komunalnej może określić inne wypadki poza wymienionymi w ust. 4, w których zysk przedsiębiorstwa należy uznać za nieprawidłowy.

6. Zysk niezależny od działalności przedsiębiorstwa podlega przekazaniu na rachunek funduszu rezerwowego zjednoczenia (zrzeszenia) lub jednostki równorzędnej.

7. Zysk nieprawidłowy podlega przekazaniu:

- 1) na rachunek funduszu rezerwowego zjednoczenia (zrzeszenia) lub jednostki równorzędnej, jeżeli został ujawniony przez samo przedsiębiorstwo, zjednoczenie (zrzeszenie) lub jednostkę równorzędną,
- 2) do budżetu właściwej rady narodowej, jeżeli został ujawniony przez organy kontroli zewnętrznej, np. banki, wydziały finansowe prezydium rad narodowych.

§ 3. 1. Przedsiębiorstwo osiągające rentowność do 3% dokonuje wpłat z zysku do budżetu w wysokości 10% ogólnej sumy zysku z całokształtu działalności zmniejszonego o zyski, o których mowa w § 2 ust. 2, oraz o odpisy na fundusz zakładowy.

2. Jeżeli przedsiębiorstwo osiągnie rentowność powyżej 3%, każdy procent wzrostu rentowności powoduje zwiększenie wpłat z zysku do budżetu o dalsze 3% zysku określonego w ust. 1. Podwyższenie stawek wpłat z zysku do budżetu stosuje się do granic zapewniających dokonanie należnych odpisów na fundusz zakładowy oraz planowanych odpisów na fundusz rezerwowy i fundusz rozwoju.

3. Prezydium właściwych rad narodowych mogą obniżyć stawki wpłat z zysku do budżetu, o których mowa w ust. 2, w razie powstania w przedsiębiorstwie trudności finansowych bądź szczególnych potrzeb, które mają być sfinansowane z funduszu rozwoju lub funduszu inwestycyjno-remontowego przedsiębiorstwa.

4. Przedsiębiorstwo dokonuje wpłat z zysku do budżetu:

- 1) zaliczkowo (miesięcznie) — na podstawie ustaleń wynikających z zatwierdzonych planów techniczno-ekonomicznych,
- 2) wstępnie (kwartalnie i rocznie) — na podstawie kwartalnych sprawozdań finansowych lub na podstawie nie zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego,
- 3) ostatecznie — na podstawie zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego.

§ 4. Odpisów z zysku na fundusz zakładowy dokonuje się na zasadach uregulowanych odrębnymi przepisami.

§ 5. 1. Na fundusz rezerwowy przedsiębiorstwo odpisuje część zysku w wysokości nie mniejszej niż 2% planowanego rocznie osobowego funduszu plac. Z chwilą zgromadzenia przez przedsiębiorstwo sumy wynoszącej 8% planowanego rocznie osobowego funduszu plac, uzyskane środki z dokonywanych w dalszym ciągu odpisów przekazuje się na fundusz rezerwowy zjednoczenia (zrzeszenia) lub jednostki równorzędnej.

2. Środki funduszu rezerwowego przedsiębiorstwa są gromadzone na odrębnym rachunku bankowym i są przeznaczone na:

- 1) pokrycie strat z całokształtu działalności,
- 2) pokrycie niedoboru środków obrotowych na początek roku, jeżeli przedsiębiorstwo nie ma możliwości pokrycia tego niedoboru z funduszu rozwoju,
- 3) sfinansowanie ponadplanowych usług nierentownych, jeżeli usługi te nie zostały sfinansowane w trybie przewidzianym w § 8 ust. 4,

- 4) zwiększenie funduszu remontów bieżących, jeżeli ustalone stawki odpisów w okresie sprawozdawczym nie pokrywają zwiększonych wydatków z tego funduszu, a w szczególności wydatków na nakłady na remonty bieżące, polegające na usuwaniu skutków awarii,
- 5) pokrycie strat związanych z przeceną lub przeznaczeniem na złom towarów, materiałów, wyrobów lub produkcji nie zakończonej tych wyrobów.

3. Część funduszu rezerwowego przekazana na sfinansowanie strat, o których mowa w ust. 2 pkt 5, wpływa na wynik przedsiębiorstwa.

4. Jeżeli zgromadzone środki funduszu rezerwowego przedsiębiorstwa nie wystarczają na pokrycie strat wykazywanych na koniec kwartału, bank zmniejsza wypłatę środków pieniężnych na płace o sumę przekroczenia.

5. W wypadkach, o których mowa w ust. 4, przedsiębiorstwo może otrzymać kredyt bankowy na pokrycie sumy brakującej na wypłatę wynagrodzeń pod warunkiem udzielenia poręczenia spłaty tego kredytu przez prezydium właściwej rady narodowej. Kredyt ten wraz z odsetkami podlega spłacie w ciągu 12 miesięcy od jego otrzymania. Prezydium rady narodowej, podejmując decyzję o udzieleniu poręczenia, powinno równocześnie określić środki zmierzające do uzdrowienia działalności przedsiębiorstwa.

6. Przepisy ust. 4 i 5 stanowią uzupełnienie przepisów ogólnych o bankowej kontroli funduszu plac w stosunku do przedsiębiorstw objętych niniejszą uchwałą.

§ 6. 1. Część zysku pozostająca po dokonaniu wpłat z zysku do budżetu oraz odpisów na fundusz zakładowy i fundusz rezerwowo przeznaczają się na fundusz rozwoju przedsiębiorstwa.

2. Poza częścią zysku, o której mowa w ust. 1, przedsiębiorstwo przeznacza na fundusz rozwoju nadwyżki funduszu statutowego.

3. Środki funduszu rozwoju przedsiębiorstwa przeznaczają się w pierwszej kolejności na uzupełnienie funduszu statutowego, a w dalszej części na fundusz inwestycyjno-remontowy przedsiębiorstwa.

§ 7. Dokonywanie odpisów z zysku na fundusz rezerwowo i fundusz rozwoju oraz z funduszu rozwoju na fundusz statutowo i fundusz inwestycyjno-remontowy następuje w trybie przewidzianym w § 3 ust. 4.

3. Dopłaty budżetowe na wyrównanie różnic opłat i stawek taryfowych.

§ 8. 1. Jeżeli obowiązujące opłaty i stawki taryfowe nie pokrywają planowanych kosztów własnych świadczonych usług lub wyrobów, powiększonych o podatek obrotowy i o 3% marży zysku, przedsiębiorstwo otrzymuje na wyrównanie różnicy odpowiednią dopłatę z budżetu.

2. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Komunalnej może zmieniać wysokość marży zysku, określonej w ust. 1.

3. Ministrowie Finansów i Gospodarki Komunalnej określają wypadki, w których dopłata budżetowa, o której mowa w ust. 1, ustalona będzie w stosunku do jednostki świadczonych usług (wyrobów), a w których — proporcjonalnie do wartości sprzedaży.

4. Jeżeli zaplanowana w budżecie roczna suma dopłat budżetowych nie wystarcza na pokrycie faktycznie należnych dopłat budżetowych, których zwiększenie nastąpiło na skutek gospodarczo uzasadnionego przekroczenia planu świadczonych usług, prezydium rady narodowej zmniejsza roczną kwotę wpłat z zysku przedsiębiorstwa do budżetu o różnicę pomiędzy planowaną a faktycznie należną sumą dopłat. Jeżeli ponadplanowa dopłata budżetowa będzie wyższa od należnych wpłat z zysku do budżetu, prezydium rady narodo-

wej zapewni pokrycie tej różnicy w trybie przepisów prawa budżetowego.

5. Do czasu otrzymania dopłaty budżetowej na pokrycie różnicy, o której mowa w ust. 4, przedsiębiorstwo pokrywa ją przejściowo ze środków funduszu rezerwowego, a w razie braku środków tego funduszu może korzystać na ten cel z kredytu bankowego na zasadach ustalonych przez bank finansujący.

6. Zmiana w ciągu roku wysokości planowanej dopłaty budżetowej, o której mowa w ust. 1, może nastąpić na skutek zmiany rentowności przedsiębiorstwa spowodowanej warunkami od niego niezależnymi.

7. Dopłaty budżetowe w okresach kwartalnych mogą podlegać zróżnicowaniu zależnie od sezonowości występującej w poszczególnych przedsiębiorstwach. Zróżnicowanie dopłat następuje na podstawie zatwierdzonych planów techniczno-ekonomicznych przedsiębiorstw.

4. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa.

§ 9. 1. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa powinien równać się:

- 1) nie umorzonych wartości środków trwałych oraz
- 2) wartości środków obrotowych, o których mowa w ust. 2.

2. Na środki obrotowe podlegające pokryciu częścią funduszu statutowego (ust. 1 pkt 2), zwaną dalej „funduszami własnymi w obrocie”, składają się zapasy i nakłady przyszłych okresów z wyłączeniem zapasów i nakładów sezonowych oraz rezerwy zapasów — z uwzględnieniem przepisów § 10.

§ 10. 1. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Komunalnej może ustalić, że środki obrotowe, z wyjątkiem środków, o których mowa w ust. 2 i 4, pokrywane są w określonej części funduszami własnymi w obrocie, a w pozostałej części kredytem bankowym. Przedsiębiorstwo może zwiększać w ciągu roku ustalony udział funduszy własnych w obrocie w pokrywaniu środków obrotowych, przeznaczając na ten cel nadwyżkę funduszu statutowego.

2. Zapasy zbędne i nadmierne oraz nieprawidłowe nakłady przyszłych okresów finansowane są w całości funduszami własnymi w obrocie.

3. Bank może w uzasadnionych gospodarczo wypadkach wyrazić zgodę na przejściowe w ciągu roku finansowanie kredytem bankowym części środków obrotowych przedsiębiorstwa nie pokrytych funduszami własnymi w obrocie.

4. Zapasy sezonowe, rezerwy zapasów oraz sezonowe nakłady przyszłych okresów finansowane są w całości kredytem bankowym.

§ 11. 1. Jeżeli rzeczywisty stan funduszu statutowego różni się od wielkości ustalonej według zasad określonych w § 9, wówczas:

- 1) nadwyżka funduszy własnych w obrocie, występująca na początek roku po pokryciu środków obrotowych zgodnie z §§ 9 i 10, zwiększa fundusz rozwoju przedsiębiorstwa,
- 2) niedobór pokrycia środków obrotowych funduszami własnymi w obrocie występujący na początek roku finansowany jest ze środków funduszu rozwoju.

2. Planowany wzrost środków obrotowych w ciągu roku finansowany jest w części podlegającej pokryciu funduszami własnymi w obrocie zgodnie z zasadami określonymi w §§ 9 i 10 ze środków funduszu rozwoju gromadzonych w ciągu roku.

3. Wyposażenie w środki obrotowe nowo zorganizowanego przedsiębiorstwa będzie finansowane z dotacji budżetowej. W przedsiębiorstwie istniejącym wzrost środków obrotowych związany z organizowaniem i uruchamianiem nowych zakładów finansowany jest z funduszu rozwoju przedsiębior-

stwa, a w razie niewystarczających środków tego funduszu — z dotacji budżetowej.

§ 12. 1. Kredyty bankowe, o których mowa w § 10, udzielane są na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

2. Bank finansujący zmniejsza wysokość udzielanych kredytów o występujące w przedsiębiorstwie zobowiązania prawidłowe.

5. Fundusz remontów bieżących.

§ 13. 1. Przedsiębiorstwa mogą tworzyć na zasadach określonych w ust. 2—4 fundusz remontów bieżących z odpisów obciążających koszty działalności operacyjnej przedsiębiorstwa.

2. Minister Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z Ministrem Finansów określa:

- 1) przedsiębiorstwa, które mogą tworzyć fundusz remontów bieżących.
- 2) zasady, wysokość i tryb dokonywania odpisów na fundusz, obciążających koszty działalności operacyjnej.

3. Fundusz remontów bieżących przeznaczają się na remonty bieżące i konserwację środków trwałych przedsiębiorstwa.

4. Środki funduszu remontów bieżących są gromadzone na odrębnym rachunku bankowym.

6. Finansowanie inwestycji i kapitalnych remontów.

§ 14. 1. Inwestycje podejmowane na podstawie własnej decyzji przedsiębiorstwa, a służące do zaspokojenia potrzeb w zakresie działalności eksploatacyjnej przedsiębiorstwa (inwestycje produkcyjne), oraz kapitalne remonty są finansowane ze środków funduszu inwestycyjno-remontowego. Ze środków tego funduszu pokrywane są również koszty związane ze sprzedażą i likwidacją środków trwałych przedsiębiorstwa.

2. Poza funduszem inwestycyjno-remontowym przedsiębiorstwo realizować może:

- 1) inwestycje podejmowane na podstawie decyzji prezydium rady narodowej (inwestycje rad narodowych),
- 2) inwestycje mieszkaniowe finansowane z zakładowego funduszu mieszkaniowego na podstawie odrębnych przepisów,
- 3) inwestycje socjalne i kulturalne:
 - a) ze środków funduszu zakładowego lub innych funduszy przeznaczonych dla załogi poza środkami przeznaczonymi na zakładowy fundusz mieszkaniowy,
 - b) z dochodów z likwidacji lub sprzedaży środków trwałych służących celom socjalnym i kulturalnym,
 - c) z dotacji funduszy przeznaczonych na cele socjalne i kulturalne określonych odrębnymi przepisami,
 - d) z dotacji budżetowych.

3. Środki funduszu inwestycyjno-remontowego przedsiębiorstwa gromadzi się na odrębnym rachunku bankowym.

4. Bank może udzielać przedsiębiorstwu kredytów na sfinansowanie inwestycji i kapitalnych remontów na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

§ 15. 1. Fundusz inwestycyjno-remontowy tworzy się:

- 1) z części odpisów amortyzacyjnych pozostawionych do dyspozycji przedsiębiorstwa,
- 2) z części funduszu rozwoju (§ 6 ust. 3);
- 3) z innych środków, a mianowicie:
 - a) z dochodów ze sprzedaży lub likwidacji środków trwałych,

- b) ze środków uzyskanych z funduszu szkód górniczych w związku ze szkodami wyrządzonymi w środkach trwałych,
- c) z odszkodowań ubezpieczeniowych w związku ze szkodami poniesionymi w środkach trwałych,
- d) ze środków uzyskanych w związku z realizacją inwestycji,
- e) z opłat za przekroczenie kontyngentu wody,
- f) ze środków uzyskanych z innych źródeł, a przeznaczonych zgodnie z obowiązującymi przepisami na inwestycje i kapitalne remonty.

2. Ponadto na fundusz inwestycyjno-remontowy zalicza się dotacje otrzymane przez przedsiębiorstwo na inwestycje i kapitalne remonty, jeżeli nakłady przekraczają wysokość środków własnych tego funduszu przewidzianych do zgromadzenia w ciągu roku.

7. Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 16. 1. Upoważnia się prezydium wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) do rozliczenia nadwyżek i niedoborów funduszy własnych w obrocie przedsiębiorstw według stanu na dzień 1 stycznia 1969 r.

2. Jeżeli nadwyżki (ust. 1) ogółu przedsiębiorstw z terenu województwa (miasta wyłączonego z województwa) nie pokryją niedoborów (ust. 1) tych przedsiębiorstw, prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) może jednoznacznie przejąć na rachunek funduszu rezerwowego zjednoczenia (zrzeszenia) lub jednostki równorzędnej wolne środki funduszy rezerwowych przedsiębiorstw do wysokości zapewniającej pokrycie tej różnicy.

§ 17. Przedsiębiorstwa przekażą na rachunek funduszu rezerwowego zjednoczenia (zrzeszenia) lub jednostki równorzędnej środki funduszu rezerwowego przedsiębiorstwa w wysokości nadwyżki ponad 8% osobowego funduszu planowanego na 1968 r., nie mniej jednak niż 20% stanu środków tego funduszu na dzień 31 grudnia 1968 r. — z zachowaniem przepisu § 16 ust. 2.

§ 18. Minister Finansów określi:

- 1) zasady rozliczenia nadwyżek i niedoborów, o których mowa w § 16,
- 2) zasady rozliczeń z budżetem dopłat budżetowych i wpłat z zysku do budżetu,
- 3) w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Komunalnej — szczegółowe zasady i tryb dokonywania odpisów na fundusz rozwoju, rezerwowy i inwestycyjno-remontowy przedsiębiorstw.

§ 19. 1. Traci moc uchwała nr 281 Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 1960 r. w sprawie systemu finansowego przedsiębiorstw gospodarki komunalnej (Monitor Polski z 1964 r. Nr 46, poz. 224).

2. Rozliczenie przedsiębiorstw z tytułu dopłat budżetowych, wpłat z zysku do budżetu, rozliczenie zysków niezależnych od działalności przedsiębiorstw oraz zysków nieprawidłowych za rok 1968 są dokonywane według zasad określonych uchwałą, o której mowa w ust. 1.

§ 20. Wykonanie uchwały porucza się Ministrowi Finansów, Ministrowi Gospodarki Komunalnej i prezdyjom wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

§ 21. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1969 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz